

Architectus

SUPLEMENT 2010

Jednostki organizacyjne

Instytut Architektury i Urbanistyki

Jedną z dwóch wydziałowych jednostek organizacyjnych jest Instytut Architektury i Urbanistyki, kierowany początkowo przez prof. dr. hab. inż. arch. Juliana Duchowicza (1968–1971), następnie przez doc. inż. arch. Stanisława Sołowija (1972–1973), doc. inż. arch. Józefa Gierczyka (1974–1981), doc. inż. arch. Witolda Lipińskiego (1981–1984), dr. inż. arch. Zygmunta Wręczyckiego (1984–1993, 1999–2002), prof. dr. hab. inż. arch. Janusza Frydeckiego (1993–1999) i od 2006 r.

przez prof. dr. hab. inż. arch. Jacka Suchodolskiego. Zastępcą dyrektora jest obecnie dr inż. arch. Ryszard Włosowicz. Specjalnością Instytutu jest projektowanie architektoniczne oraz urbanistyczne od małych form architektonicznych, poprzez obiekty mieszkalne i usługowe dla obszarów wiejskich i miast, budynków monumentalnych, zakładów i budynków produkcyjnych, aż po projektowanie wnętrz i form przemysłowych. W skład Instytutu wchodzi pięć Zakładów.

Zakład Architektury Budowli Przemysłowych

Kierownik Zakładu – dr inż. arch. Ryszard Włosowicz.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Magdalena Baborska-Narozny,
dr inż. arch. Marcin Brzezicki,
dr inż. arch. Andrzej Bury,
dr inż. arch. Jerzy Piskozub,
dr inż. arch. Bogusław Wowrzeczka.

Działalność naukowa

Zakład Architektury Budowli Przemysłowych organizacyjnie jest następcą Katedry Architektury Przemysłowej utworzonej na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej przez prof. dr. hab. inż. arch. Bolesława Szmidta w 1952 r. Zakład kontynuuje tradycje i dorobek Profesora i jego Uczniów (prof. dr. hab. inż. arch. Stanisław Sołowij, prof. dr. hab. inż. arch. Zygmunt Wręczycki, dr inż.

fabryka kosmetyków - wrocław

PROJEKTOWANIE BUDYNKÓW PRZEMYSŁOWYCH prowadzący dr Ryszard Włosowicz autor Agnieszka Prymon rok 4 2008/09

Projekt z archiwum Zakładu Architektury Budowli Przemysłowych,
autor Agnieszka Prymon, 2008/09

Projekt z archiwum Zakładu Architektury Budowli Przemysłowych,
autor Artur Borkowicz, 2008/09

arch. Ryszard Włosowicz – wieloletni kierownicy Zakładu w zakresie dydaktyki i badań naukowych. Pracownicy Zakładu zajmują się obsługą dydaktyczną Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej, prowadząc wykłady, seminaria, ćwiczenia projektowe z kursów obligatoryjnych i wybieralnych, poświęconych projektowaniu architektury miejsc pracy produkcyjnej. Ponadto współpracują oni stale z przemysłem, wykonując dokumentacje techniczne wielu rodzajów obiektów architektonicznych. Szczególnie cenne są tu prace dr. inż. arch. Andrzeja Burego, dr. inż. arch. Jerzego Piskozuba oraz dr. inż. arch. Bogusława Wowrzeczki, autora nowych budynków Politechniki oraz laureata wielu prestiżowych konkursów architektonicznych.

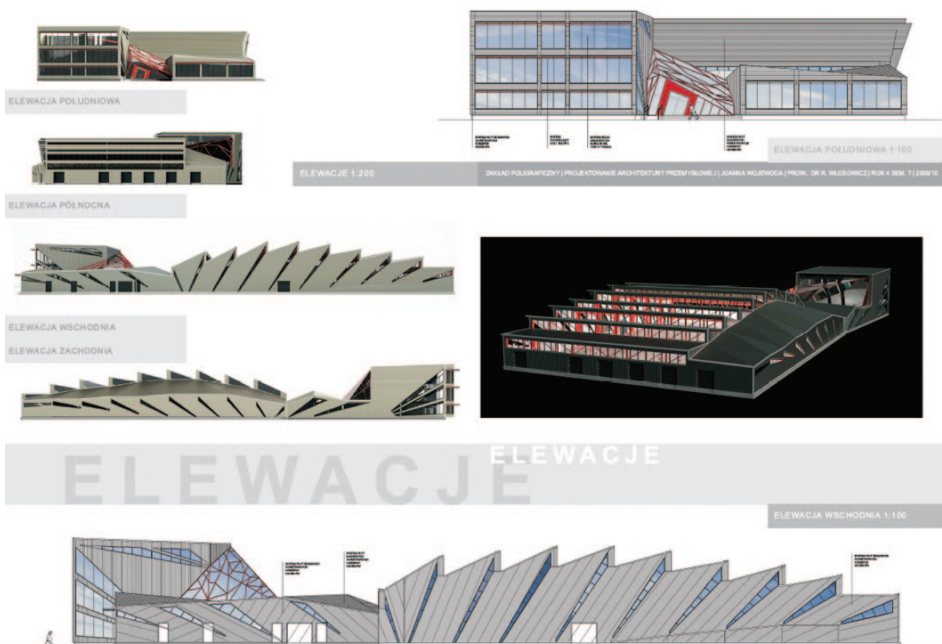
Przedstawiciele najmłodszej generacji pracowników Zakładu, dr inż. arch. Magdalena Baborska-Narozny i dr inż. arch. Marcin Brzezicki, są autorami interesującej publikacji *Estetyka i technika w architekturze przemysłowej. Wybrane problemy na przykładach z lat 1985–2005*.

Zainteresowania i prace naukowe Zakładu dotyczą głównie architektury i terenów przemysłowych oraz ich

rewitalizacji. Inne pola zainteresowań to: parki technologiczne – zagadnienia przestrzenne i programowe, typologia zakładów przemysłowych, wpływ środowiska na kształtowanie zakładu przemysłowego, architektura zrównoważona w obiektach przemysłowych, percepcja architektury, przezroczyste przegrody i materiały budowlane, podwójne fasady, analiza oświetlenia i mikroklimatu pomieszczeń, produkcja niskoseryjna, cyfrowa prefabrykacja materiałów budowlanych, techniki i technologie oraz materiały konserwatorskie w rewaloryzacji obiektów przemysłowych, zastosowanie szkła w architekturze.

Działalność dydaktyczna

Tematyka działań dydaktycznych Zakładu nawiązuje bezpośrednio do jego nazwy. W pierwszych latach działalności Katedry, a później Zakładu, więcej uwagi poświęcano projektowaniu dużych zakładów przemysłowych. Oprócz ćwiczeń projektowych i towarzyszącego im wykładu istotnym elementem był specjalistyczny wykład przedstawiający podstawowe technologie przemysłowe i ich wpływ na architekturę. W miarę zmieniających się warunkowań politycznych i gospodarczych przekształcała się również tematyka i zakres nowych projektów. Obecnie są to obiekty mniejsze kubaturowo i bardziej uniwersalne. Z uwagi na specyfikę tematyki zawsze zawierają projektowanie terenu zakładu w skali 1:500, programowanie pomieszczeń higieniczno-socjalnych, zakładów żywienia zakładowego, administrację zakładową, stosowanie konstrukcji o dużych rozpiętościach, systemowe układy osłony. Prowadzone są także zajęcia projektowe – projektowanie zakładów i obiektów przemysłowych w specjalności Ochrona Zabytków. Zakład oferuje również przedmioty wybieralne – wcześniej były to parki technologiczne, obecnie rewitalizacja – studium projektowe, w najbliższej przyszłości projektowanie przegród przezroczystych. Zajęcia prowadzone są dla studentów studiów dziennych i wieczorowych oraz w języku angielskim w ramach programu Erasmus.

Projekt z archiwum
Zakładu Architektury Budowli
Przemysłowych,
autor Joanna Wojewoda, 2009/10

Zakład Architektury Wnętrz i Form Przemysłowych

Kierownik Zakładu – dr hab. inż. arch. Jerzy Charytonowicz, prof. PWr.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Anna Jaglarz,

dr inż. arch. Przemysław Nowakowski,

dr inż. arch. Andrzej Skowroński.

Działalność naukowa

W Zakładzie prowadzone są badania naukowe w zakresie teorii projektowania architektoniczno-budowlanego, projektowania wnętrz i form przemysłowych oraz ergonomii stosowanej.

Wyniki prezentowane są na:

- Ogólnopolskiej konferencji Ergonomicznej – OKE,
  - światowej konferencji „Human – Computer – Interaction – HCI”,
  - światowej konferencji „Universal Access to Human – Computer – Interaction – UAHCI”,
  - światowej konferencji „Human Aspects of Advanced Manufacturing – HAMAHA”,
- oraz innych konferencjach krajowych.

Działalność dydaktyczna

Zakład realizuje następujące zajęcia:

- projektowanie wnętrz, wykład,
- podstawy ergonomii, wykład,
- podstawy ergonomicznego kształtowania form wyrobów przemysłowych, wykład ogólnouczelniany,
- ergonomia na co dzień, wykład ogólnouczelniany,
- człowiek i materialne środowisko, wykład ogólnouczelniany,
- studium projektowania wnętrz, wykład wybieralny,
- projektowanie wnętrz, projekt,
- studium projektowania wnętrz, projekt wybieralny,
- prace dyplomowe i doktoraty.

Projekt z archiwum Zakładu Architektury Wnętrz i Form Przemysłowych, autor Artur Borkowicz, 2009/10

Projekt z archiwum Zakładu Architektury Wnętrz i Form Przemysłowych, autor Jarosław Waškowiak, 2009/10

Projekt z archiwum Zakładu Architektury Wnętrz i Form Przemysłowych, autor Zofia Zięba, 2007/08

Projekt z archiwum Zakładu Architektury Wnętrz i Form Przemysłowych, autor Olga Woronowicz, 2009/10

Zakład Architektury Obiektów Społeczno-Usługowych

Kierownik Zakładu – dr inż. arch. Leszek Konarzewski.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Paweł Kirschke,

dr inż. arch. Andrzej Konieczny,

dr inż. arch. Stanisław Lose.

Kierownicy Zakładu we wcześniejszych latach:

prof. arch. Andrzej Frydecki, założyciel i pierwszy kierownik Zakładu, wybitny architekt, którego dzieła znajdują się we Lwowie i Wrocławiu,

doc. dr inż. arch. Tadeusz Izbiński, wieloletni kierownik Zakładu, wybitny architekt,

dr inż. arch. Stanisław Lose.

Działalność naukowa

Zespół Zakładu zajmuje się obiektami użyteczności publicznej. Studia obejmują także uwarunkowania społeczne i związki funkcjonalno-przestrzenne oraz analizy procesu inwestycyjnego obiektów widowiskowych, budynków handlowych, uniwersyteckich, hotelowych, budynków biurowych, opieki zdrowotnej, obiektów aktywności społeczno-kulturowej, etc.

Dr Leszek Konarzewski zajmuje się badaniami nad uwarunkowaniami projektowymi i projektowaniem hal widowiskowo-sportowych, budynków teatralnych, operowych, kultury i rekreacji, a także zabudowy usługowo-mieszaniowej.

Dr Paweł Kirschke koncentruje się na pracach z zakresu projektowania budynków komercyjnych, w tym rewaloryzacji zabytkowych domów towarowych i handlowych.

Dr Andrzej Konieczny zajmuje się tematyką dotyczącą obiektów biurowych, usługowych i produkcyjnych oraz kształtowania przestrzeni edukacyjnych.

Dr Stanisław Lose prowadzi badania nad uwarunkowaniami projektowymi i projektowaniem obiektów biuro-

wych, hotelowych, uniwersyteckich i związanych z działalnością kulturalną oraz prowadzi studia nad zasadami rozwoju społeczności zurbanizowanych.

Działalność dydaktyczna

Zespół Zakładu prowadzi głównie nauczanie projektowania architektonicznego z dziedziny szeroko rozumianej architektury użyteczności publicznej, w tym społeczno-usługowej, od założeń urbanistycznych po detal architektoniczny. Pracownicy przygotowują wykłady i seminaria specjalistyczne związane z tym przedmiotem. Uczą zasad projektowania, analizy architektury budynków i rozwiązań sytuacyjnych, procesu inwestycyjnego od pomysłu i zlecenia po realizację i użytkowanie, także na przykładach własnej działalności.

Studentów uczy się projektowania w oparciu o przygotowane programy wielofunkcyjnych obiektów na wybranych działkach śródmiejskiej zabudowy; a także systematycznej pracy – od analizy sytuacji, programu i przykładów, umiejętności sformułowania idei projektowej i jej przeprowadzenia przez kolejne fazy uszczegóławiania projektu, do skończonej koncepcji funkcjonalno-przestrzennej, z uwzględnieniem rozwiązań techniczno-materiałowych, popartej bilansem programu i makietą.

W Zakładzie prowadzi się następujące wykłady i zajęcia projektowe:

Wykłady i seminaria:

1. Projektowanie obiektów usługowych na przykładzie realizacji (dla IV i V roku).

2. Detal architektoniczny (dla V roku).

3. Urbanologia – wykład omawiający procesy i zasady rozwoju społeczności zurbanizowanych (dla IV i V roku).

4. Seminarium pt. „Zasady projektowania obiektów użyteczności publicznej i społeczno-usługowych” (dla IV roku).

5. Seminarium dyplomowe.

Nauka projektowania:

1. Projektowanie obiektów użyteczności publicznej i społeczno-usługowych (zajęcia obowiązkowe na IV roku).

2. Projektowanie detalu architektonicznego (zajęcia fakultatywne na V roku).

3. Prowadzenie prac dyplomowych.

Osiągnięcia dydaktyczne:

W wieloletniej historii Zakładu jego Wychowankowie otrzymali wiele nagród i wyróżnień, w tym m.in. nagrody: Prezydenta Wrocławia, Wrocławskiego Oddziału SARP, nagrody i wyróżnienia w studenckich konkursach międzynarodowych; wyróżnienie w Konkursie SARP im. M. Nowickiego; pierwsze miejsce w konkursie SARP im. Z. Zawistowskiego na najlepszą pracę dyplomową w Polsce (2010).

Zakład Architektury i Planowania Wsi

Kierownik Zakładu – dr inż. arch. Stanisław Wiatrzyk.

Członkowie zespołu:

prof. dr hab. inż. arch. Jacek Suchodolski – dyrektor Instytutu,

dr inż. arch. Stanisław Bocheński,

dr inż. arch. Grażyna Hryncewicz-Lamber,

dr Wojciech Jabłoński,

dr inż. arch. Anna Wojtas-Harań,

prof. Tadeusz Biesiekierski, były kierownik Zakładu Architektury i Planowania Wsi.

Działalność naukowa

Zakład Architektury i Planowania Wsi od wielu lat w zasadniczej części zajmuje się studiami nad architekturą regionalną. Działalność zapoczątkowana i ukierunkowana przez wcześniejszego kierownika Zakładu prof. Tadeusza Biesiekierskiego z powodzeniem jest kontynuowana przez prof. Jacka Suchodolskiego. Tematyka regionalna jest od wielu lat przedmiotem jego badań i licznych publikacji. Ponadto działalność naukowa Zakładu koncentruje się na bieżących badaniach związanych z osadnictwem wiejskim, jego zmianami w procesie adaptacji, modernizacji i rewitalizacji istniejących zespołów wiejskich z uwzględnieniem wyników studiów nad architekturą regionalną.

W kręgu zainteresowań pracowników Zakładu jest prowadzenie analizy zmian zagospodarowania terenów wiejskich w strefie oddziaływania miast; poznawanie uwarunkowań środowiskowo-przyrodniczych rozwoju terenów wiejskich oraz funkcji pozarolniczych na terenach gospodarki rolnej, zmierzających do realizacji współczesnych wymogów zagospodarowania przestrzennego; zagadnienia rozwoju agroturystyki w przestrzennym zagospodarowaniu wsi. Dodatkową działalnością jest planowanie i projektowanie terenów otwartych, cennych przyrodniczo i krajobrazowo.

Działalność dydaktyczna

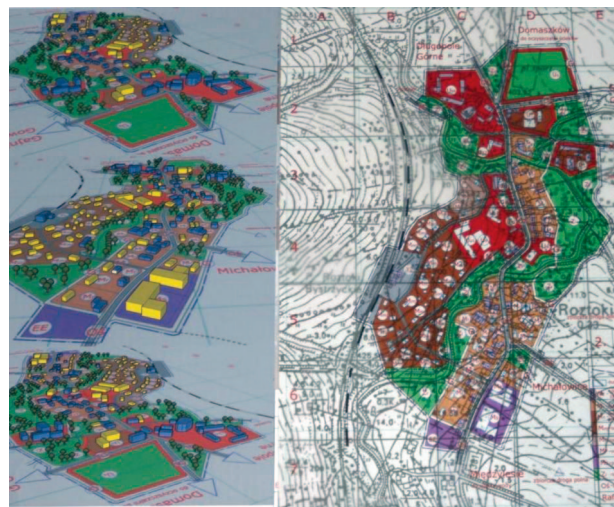
Zakład Architektury i Planowania Wsi prowadzi zajęcia dydaktyczne: wykłady, ćwiczenia i seminaria, z następujących przedmiotów:

Na kierunku Architektura i Urbanistyka:

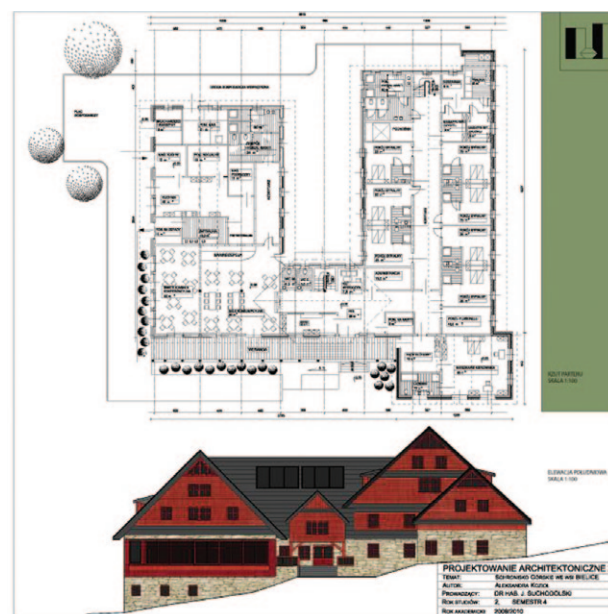
- ruralistyka z elementami fizjografii,
- projektowanie obiektów usługowych na terenach pozamiejskich,
- architektura wiejska i architektura regionalna,
- dynamika osadnictwa wiejskiego,
- rozwój rekreacji i turystyki na terenach wiejskich,
- architektura regionalna w strukturze osadnictwa wiejskiego.

Na kierunku Gospodarka Przestrzenna:

- zagadnienia rolno-leśne w planowaniu przestrzennym,
- monitoring środowiska naturalnego,
- koncepcje zagospodarowania przestrzennego wsi rozwojowych w ujęciu dynamicznym.

Projekt z archiwum Zakład Architektury i Planowania Wsi,
autor Agnieszka Oślak, 2009/10

Projekt z archiwum Zakład Architektury i Planowania Wsi,
autor Aleksandra Kozioł, 2009/10

Zakład Projektowania Architektury Mieszkaniowej

Kierownik Zakładu – dr inż. arch. Ada Kwiatkowska.

Członkowie zespołu:

prof. dr inż. arch. Zbigniew Bać – emerytowany prof. WA PWi,

dr inż. arch. Anna Bać,

dr inż. arch. Ewa Cisek,

dr inż. arch. Roman Czajka,

dr hab. inż. arch. Barbara Gronostajska,

dr inż. arch. Tomasz Głowacki,

dr inż. arch. Paweł Horn,

dr inż. arch. Wojciech Januszewski,

dr inż. arch. Ada Kwiatkowska,

dr inż. arch. Jan Zamasz,

Jadwiga Holcman – sekretariat.

XVI Międzynarodowe warsztaty architektoniczne
Szkoły Naukowej Habitat'03

Działalność naukowa

Szkoła Naukowa Habitat, działająca w ramach Zakładu Projektowania Architektury Mieszkaniowej, jest interdyscyplinarną platformą naukową do wymiany wiedzy i doświadczeń z zakresu projektowania architektury mieszkaniowej i kształtowania środowiska mieszkaniowego. Jej celem jest opracowanie teoretycznych podstaw kształtowania środowiska mieszkaniowego zgodnie z ideami zrównoważonego rozwoju oraz z filozofią habitatu, a także: sformułowanie przestrzennych zasad projektowania architektury mieszkaniowej, propagowanie wiedzy o potrzebach mieszkaniowych człowieka, wszechstronna edukacja i współpraca architektów z mieszkańcami.

W ramach Szkoły Naukowej Habitat od 1985 r. są organizowane międzynarodowe konferencje, seminaria i warsztaty architektoniczne. W spotkaniach tych uczestniczą osoby związane z wieloma podmiotami życia naukowego i społecznego, w kraju i za granicą. Do istotnych zagadnień omówionych w publikacjach Szkoły Naukowej Habitat należą: filozofia habitatu (*Habitat. Społeczne i przestrzenne aspekty kształtowania środowiska mieszkaniowego*), humanizacja i rewitalizacja istniejących zespołów mieszkaniowych (*Humanizacja środowiska mieszkaniowego – blokowisk*), znaczenie ochrony dziedzictwa kulturowego miejsca (*Habitat w regionie – Euroregion Jelenia Góra–Görlitz–Liberec*), tworzenie do-społecznych i bezpiecznych przestrzeni (*Psychologia organizacji przestrzeni środowiska mieszkaniowego; Habitaty bezpieczne*) oraz poszukiwanie rozwiązań proekologicznych i przyszłościowych (*Habitat III fali – EXPO 2010 Wrocław; Habitaty proekologiczne*).

Zespół otrzymał Wyróżnienie Ministra Infrastruktury za „Cykl publikacji z lat 1994–2007 w ramach Szkoły Naukowej Habitat, Habitaty Bezpieczne 2007” (praca zbiorowa, wyróżnienie zespołowe).

Działalność dydaktyczna

W Zakładzie Projektowania Architektury Mieszkaniowej są prowadzone kursy dydaktyczne w ramach inżynierskiego i magisterskiego toku studiów na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej:

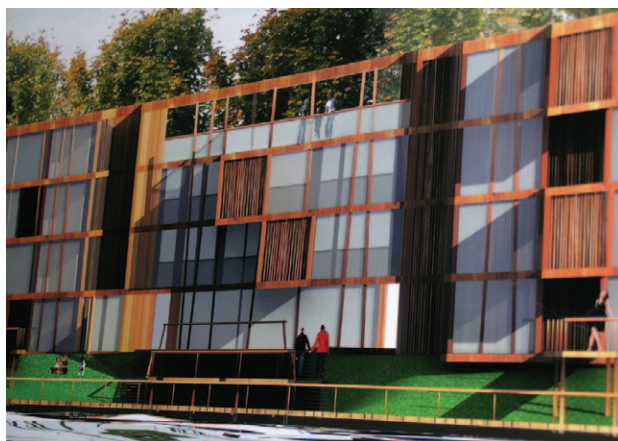
- kursy obligatoryjne z zakresu projektowania architektonicznego: projektowanie architektury domów jednorodzinnych, projektowanie usług podstawowych w mieście i projektowanie architektury budynków wielorodzinnych (kursy prowadzone w języku polskim i angielskim),

- kursy wybieralne z zakresu teorii architektury i projektowania architektonicznego: Habitat: kształtowanie środowiska mieszkaniowego, budynki ekologiczne – problemy projektowe, dom i ogród, Habitat w różnych kręgach kulturowych i metody poszukiwań twórczych rozwiązań w architekturze.

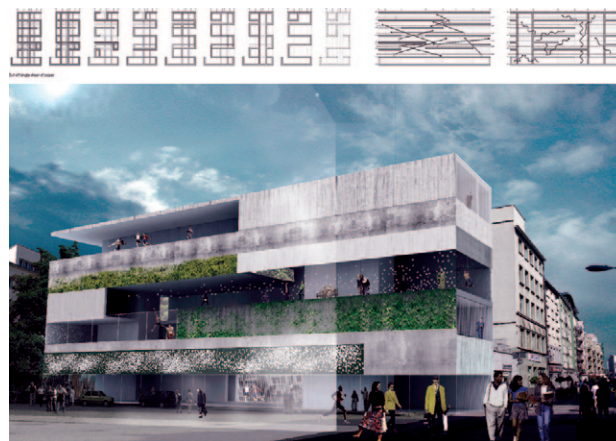
Pracownicy Zakładu Projektowania Architektury Mieszkaniowej prowadzą projekty dyplomowe na poziomie inżynierskim i magisterskim w dziedzinie architek-

Projekt z archiwum Zakładu, Projekt zespołu domów wielorodzinnych,
Wrocław, autor: Marcin Szewczyk

Projekt z archiwum Zakładu, Projekt zespołu domów wielorodzinnych, Brzeg, autor Justyna Haber

Projekt z archiwum Zakładu, Struktura XYZ, Wrocław, autor Maciej Siuda

tury, a także są opiekunami grup studenckich biorących udział w konkursach architektonicznych. Ponadto w ramach Szkoły Naukowej Habitat są organizowane warsztaty architektoniczne oraz Letnie Szkoły Architektury dla studentów. Przy Zakładzie Projektowania Architektury Mieszkaniowej działa Studenckie Koło Naukowe.

Prace studentów, wykonane pod kierunkiem pracowników Zakładu, uzyskały wiele nagród w konkursach krajowych i zagranicznych (np. ARCH.STARS, Central European Architectural Academic Awards, European Association for Architectural Education, BDA-SARP, ACSA) oraz nagrody i wyróżnienia za prace dyplomowe w ramach ogólnopolskiego konkursu SARP na Dyplom Roku.

Instytut Historii Architektury, Sztuki i Techniki

Instytut Historii Architektury, Sztuki i Techniki został utworzony na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej w roku 1968. Założycielem i wieloletnim dyrektorem był prof. Jerzy Rozpędowski. Instytut od początku gromadził badaczy zajmujących się historią i teorią architektury i urbanistyki oraz dyscyplinami pokrewnymi, wśród nich w szczególności ochroną zabytków. Znaleźli się tu, oprócz architektów, archeolodzy, artyści plastycy, historycy, historycy sztuki, filozofowie, socjologowie i urbaniści. Prowadzą oni zajęcia dydaktyczne w swoich dziedzinach. W różnych okre-

sach obszar studiów Instytutu bywał znacznie poszerzany, m.in. o planowanie przestrzenne, malarstwo i rzeźbę oraz badania archeologiczne. Różnorodna aktywność naukowa Instytutu reprezentowana jest przez znane i cenione w swoich środowiskach zespoły badawcze. Historycy architektury kontynuują tradycje prof. Tadeusza Broniewskiego, Bohdana Guerquina i Tadeusza Kozaczewskiego. Prowadzą badania architektury antyku, średniowiecznej (kościółów, zamków, budowli cywilnych) oraz nowożytnej. Dzieło prof. Tadeusza Wróbla i Janusza Pudełki kontynuują badacze dziejów

urbanistyki. Studia nad historią nauki i techniki, zainicjowane przez prof. Ryszarda Sroczyńskiego, prowadzą jego następcy, chroniąc też zabytki techniki. Podobnie projekt emerytowanej prof. Jadwigi Sławińskiej, dotyczący interdyscyplinarnych studiów z zakresu estetyki i historii architektury współczesnej, znalazł zespół kontynuatorów. Szybko zaczęto w Instytucie organizować grupę badaczy

i praktyków zajmujących się ochroną zabytków. Dzisiaj działa tu – jeden z największych w Polsce – ośrodek badań i konserwacji architektury starożytnej i stanowisk archeologicznych. Zorganizowane zostało unikatowe Laboratorium Skanowania Laserowego i Modelowania 3D oraz nowoczesnych metod inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej.

Zakład Historii Teorii Architektury i Urbanistyki

Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Wanda Kononowicz.
Członkowie zespołu:

prof. zw. dr hab. Olgierd Czerner,
prof. dr hab. Ernest Niemczyk,
prof. dr hab. Hanna Kozaczewska-Golasz,
dr hab. Małgorzata Chorowska, prof. PWr,
dr Roland Mruczek,
dr Agnieszka Tomaszewicz,
dr Jadwiga Urbanik,
dr Barbara Widera,
dr Hanna Golasz-Szołomicka.

Współpracują w ramach studiów doktoranckich:
mgr Katarzyna Gryniewicz-Balińska,
mgr Alena Kononowicz,
mgr Katarzyna Zdeb-Dudała.

Zakład funkcjonuje w Instytucie Historii Architektury, Sztuki i Techniki od 1968 roku, początkowo pod nazwą Zakładu Historii Architektury i Urbanistyki. Kierowali nim kolejno: doc. dr hab. Janusz Pudelko, prof. dr hab. Jerzy Rozpędowski, prof. dr hab. Ernest Niemczyk i od 1999 roku – prof. dr hab. Wanda Kononowicz. Zespółiły się w nim tradycje kilku zakładów i katedr Wydziału Architektury sprzed reorganizacji: Zakładu Historii Architektury Powszechnej kierowanego przez prof. Tadeusza Broniewskiego, a następnie prof. Tadeusza Kozaczewskiego, Zakładu Architektury Polskiej kierowanego przez prof. Bohdana Guerquina oraz wylonionego z Katedry Urbanistyki Zakładu Historii Budowy Miast kierowanego przez prof. Tadeusza Wróbla, a następnie doc. Janusza Pudelkę.

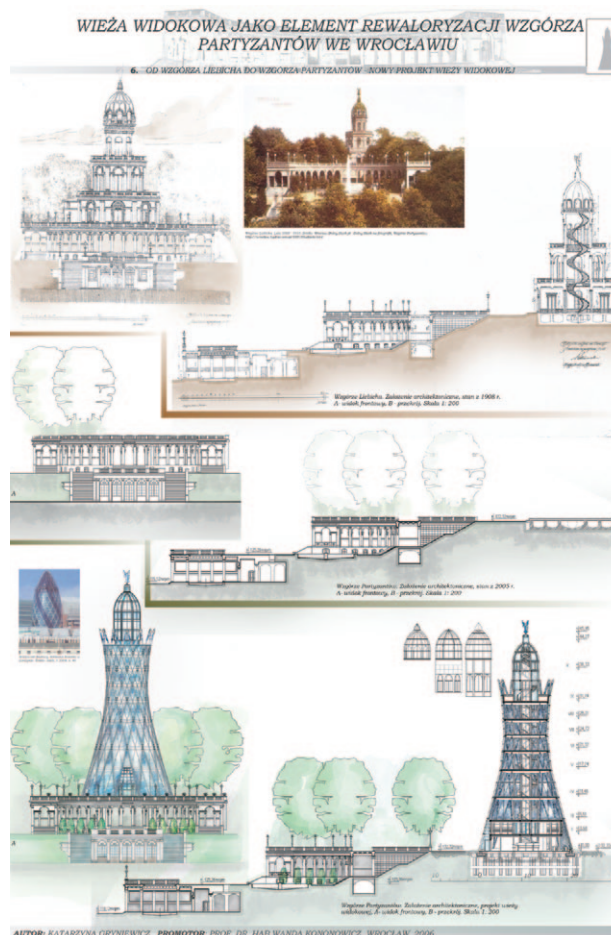
Działalność naukowa

Główny nurt badań naukowych prowadzonych w Zakładzie związany jest z terenem Dolnego Śląska, a w szczególności Wrocławia (na tle Europy). Pojawiają

się też wątki sięgające poza ten obszar. Intensywne badania obejmują architekturę średniowiecznych kościołów wraz z detalem (portale, lektoria, maswerki), a także budownictwo świeckie obronno-rezydencjonalne (zamki, dwory). Badania średniowiecznych miast Śląska, w tym Wrocławia, obejmują rekonstrukcję parcelacji lokacyjnej oraz rozwój kamienicy mieszczańskiej. Ważne miejsce zajmują pionierskie badania urbanistyki Wrocławia w XIX i pierwszej tercji XX w., dotyczące ogólnych kierunków rozwoju, a także typologii osiedli mieszkaniowych. W tej cezurze mieszczą się też badania miejskiej kamienicy, jak również badania awangardowej architektury okresu międzywojennego.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Zakładu Historii Teorii Architektury i Urbanistyki prowadzą wykłady, seminaria, zajęcia pro-

Projekt z archiwum Zakładu, Wieża widokowa na Wzgórzu Partyzantów – elewacje i przekroje, projekt dyplomowy Katarzyny Gryniewicz

jektowe oraz prace dyplomowe na Wydziale Architektury, na kierunkach: Architektura i Urbanistyka oraz Gospodarka Przestrzenna, jak również na specjalności Ochrona Zabytków. Prowadzą także wykłady ogólnouczelniane, jak również wykłady na studiach podyplomowych oraz doktoranckich. Różnorodna tematyka zajęć obejmuje problematykę historyczną w skali urbanistycznej, architektonicznej, wnętrza architektonicznego, kolorystyki, a nawet stroju, w okresie od antyku po współczesność, jak również problematykę ochrony zabytków architektury i urbanistyki.

Prowadzone wykłady:

- historia budowy miast,
- wybrane zagadnienia z historii architektury, sztuki i urbanistyki doby średniowiecza,
- historia urbanistyki współczesnej,
- rewaloryzacja zespołów urbanistycznych,
- rewaloryzacja zespołów mieszkaniowych,
- historia architektury starożytnej,
- Polska a Europa – historia architektury europejskiej,
- historia architektury współczesnej,
- forma i rewaloryzacja architektury 1. połowy XX w.,
- historia architektury wnętrz mieszkalnych i mebla,
- estetyka,
- muzea świata,
- muzeologia i muzealnictwo, historia stroju, architektura egzotyczna.

Seminaria:

- architektura antyczna,
- historia architektury powszechnej (średniowiecze i nowożytność),
- historia architektury polskiej (średniowiecze i nowożytność),
- historia architektury współczesnej, historia architektury XX w.

Projekty:

- rewaloryzacja zespołów mieszkaniowych,
- rewaloryzacja zespołów urbanistycznych,

Projekt z archiwum Zakładu, autor Ewelina Kotylak, 2007/08

- projektowanie budynków mieszkalnych wielorodzinnych.

Tematyka prac dyplomowych:

- rewaloryzacja historycznych miast i ich fragmentów, osiedli mieszkaniowych, założeń zielonych, zabytków architektury.

Zakład Ochrony Zabytków

Kierownik – prof. dr. hab. inż. arch. Stanisław Medeksza.
Członkowie zespołu:

- dr hab. inż. arch. Rafał Czerner, prof. PWR,
- dr hab. inż. arch. Jacek Kościuk,
- dr. inż. arch. Agnieszka Gryglewska,
- dr. inż. arch. Teresa Kaczor.

Zakład, kontynuując wieloletni dorobek, prowadzi rozległe studia z zakresu teorii ochrony zabytków i praktyki konserwatorskiej, gromadząc pracujących w nim badaczy i czynnie działających architektów-konserwatorów oraz licznych współpracowników. Najbardziej rozbudowanym obszarem działalności Zakładu są studia nad architekturą antyku i konserwacja relikwii architektury na stanowiskach archeologicznych. Starannie wykształcony zespół jest dzisiaj jednym z najsilniejszych zespołów w Polsce zajmujących się tą tematyką badawczą, współdziałający z najważniejszymi w kraju centrami aka-

demickimi, prowadzącymi badania archeologiczne w basenie Morza Śródziemnego i Czarnego, a ostatnio także z ośrodkami archeologicznymi działającymi w Ameryce Łacińskiej. Zakład współpracuje również z instytucjami zagranicznymi. Jego pracownicy i doktoranci uczestniczą w licznych misjach archeologicznych i konserwatorskich za granicą, m.in. w Egipcie, Sudanie, Bułgarii, Libii i Peru oraz na Ukrainie. Pracują także na polskich stanowiskach archeologicznych, prowadząc badania, przede wszystkim architektury średniowiecznej, oraz

opracowując projekty konserwatorskie. W Zakładzie prowadzone są również studia nad architekturą XIX i XX w. Powiązaniem z nimi istotnym tematem studiów i działań praktycznych jest konserwacja zabytków architektury tego okresu. Niezwykle ważnym obszarem badań i konserwatorskiej praktyki są nowoczesne techniki inwentaryzacji architektonicznej. Zorganizowane przed kilkoma laty Laboratorium Skanowania i Modelowania 3D było pierwszą tego typu inicjatywą na polskich uczelniach i szybko rozbudowuje swą działalność.

Zakład Historii Nauki i Techniki

Kierownik Zakładu – dr inż. arch. Piotr Gerber.

Członkowie zespołu:

dr hab. Janusz Dobesz, prof. PWr,

dr hab. Stanisław Januszewski, prof. PWr,

dr inż. arch. Jacek Kotz.

Działalność naukowa

Zagadnienia ochrony dziedzictwa przemysłowego oraz historii techniki stanowią jeden z podstawowych obszarów badawczych Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki, który odzwierciedla się w tematyce procesu dydaktycznego.

Zakład Historii Nauki i Techniki realizuje projekty i tematy badawcze związane z dokumentowaniem zabytków techniki – szczególnie tych, położonych na Dolnym Śląsku – opracowywaniem ekspertyz dotyczących ochrony dziedzictwa przemysłowego oraz ochrony i adaptacji obiektów poprzemysłowych do nowych funkcji. Tematy dotyczące pola dziedzictwa kulturowego, które określają

zabytki techniki, pola podlegającego szczególnie silnej presji inwestycyjnej, stanowią obszar prac badawczych ujmujących zagadnienie to w perspektywie kulturowej.

Działalność dydaktyczna

Dorobek naukowy pracowników Zakładu obejmuje problematykę: historii techniki, rozwoju przemysłu, polskiej myśli wynalazczej, historii architektury przemysłowej. Składają się nań autorskie monografie publikowane w kraju i za granicą, w tym publikacje o zasięgu międzynarodowym. Pracownicy Zakładu zasiadają we władzach organizacji międzynarodowych związanych z ochroną szeroko rozumianego dziedzictwa przemysłowego.

Tematyka zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Zakładu dla studentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej oraz innych uczelni obejmuje historię techniki, ochronę dziedzictwa przemysłowego, archeologię przemysłową oraz konserwację i adaptację obszarów poprzemysłowych.

Laboratorium Skanowania i Modelowania 3D

Kierownik Laboratorium – dr hab. inż. arch. J. Kościuk.

Członkowie zespołu:

mgr inż. B. Ćmielewski,

mgr inż. T. Waligórski.

Laboratorium rozpoczęło działalność w 2008 r. dzięki finansowaniu w ramach Sektorowego Projektu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, nr projektu 1/1.4.2/2/2005/87/168/464.

Laboratorium wykorzystuje unikatowe rozwiązania pomiarowe oferowane przez Leica Geosystems oraz bogatą paletę oprogramowania służącego do modelowania 3D.

Obszary, w których Laboratorium może świadczyć usługi z zakresu skanowania i modelowania 3D, to między innymi:

- drogownictwo i budownictwo cywilne – pozyskiwanie danych i tworzenie cyfrowych modeli DTM stanowiących podstawę do projektowania i inwentaryzacji obiektów inżynierskich; inwentaryzacja dróg i linii kolejowych, węzłów drogowych, mostów i wiaduktów, tuneli, obiektów hydrotechnicznych, itp.;

- przemysł przetwórczy, chemiczny i petrochemiczny: inwentaryzacja i modelowanie 3D najbardziej nawet skomplikowanych instalacji;

Ekipa LabScan3D przed wschodnim portalem Dworca Głównego we Wrocławiu

– przemysł wydobywczy – inwentaryzacja i modelowanie 3D (w tym DTM) odkrywek, hałd, szybów, komór podziemnych;

– budownictwo – inwentaryzacja istniejących konstrukcji w przypadku ich remontów lub komputerowych symulacji wytrzymałościowych;

– konserwacja zabytków i archeologia – szybka inwentaryzacja najbardziej nawet skomplikowanych zabytków i stanowisk archeologicznych na potrzeby badań, dokumentacji archiwalnej, czy projektowej;

– planowanie przestrzenne i zarządzanie zespołami urbanistycznymi – w ślad za ciągłym rozwojem systemów informacji o terenie postulat GIS 3D staje się coraz bardziej aktualny. Technologia skanowania 3D jest w chwili obecnej jedynym narzędziem zdolnym do efektywnego czasowo i ekonomicznie pozyskania danych potrzebnych do generowania trójwymiarowych modeli miast i osiedli;

– zarządzanie kryzysowe – szybka inwentaryzacja

obiektów, które uległy awarii lub z powodu skażenia są niedostępne do bezpośredniego pomiaru;

– sektor wojskowy – pozyskiwanie danych do tworzenia *wirtualnego pola bitwy*, które na poziomie dowodzenia pozwala na integrację wszystkich rodzajów działań rozpoznawczych i bojowych;

– kryminalistyka i medycyna sądowa – dokumentacja miejsc zdarzeń o charakterze kryminalnym.

Przedstawione zestawienie nie wyczerpuje listy wszystkich możliwych zastosowań skanowania 3D. Ponadto, w ramach umowy zawartej między Politechniką Wrocławską a Leica Geosystems, przy Laboratorium powołano Centrum Dydaktyczne prowadzące szkolenia z zakresu skanowania HDS.

W ciągu swojej 3-letniej działalności Laboratorium wykonało już ponad 40 opracowań, w tym liczne opracowania dla wrocławskiej prokuratury – te ostatnie wspólnie z Zakładem Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Katedry

Katedra Planowania Przestrzennego

Kierownik Katedry – prof. dr hab. inż. arch. Tadeusz Zipser.

Członkowie zespołu:

- dr inż. arch. Jacek Barski,
- dr inż. arch. Jadwiga Brzuchowska,
- dr Elżbieta Chądzyńska,
- dr inż. Łukasz Damurski,
- dr inż. arch. Maciej Dobrowolski,
- dr inż. arch. Katarzyna Iwaszko-Niziałkowska,
- dr Elżbieta Litwińska,
- dr inż. arch. Regina Maga-Jagielnicka,
- prof. dr hab. Krzysztof R. Mazurski,
- dr inż. arch. Izabela Mironowicz,
- dr inż. Magdalena Mlek,
- dr hab. inż. arch. Tomasz Ossowicz, prof. PWR,
- dr inż. arch. Romuald Pustelnik,
- dr inż. Jerzy Sławski,
- dr inż. arch. Maciej Szarejko,
- dr inż. Wawrzyniec Zipser.

Działalność naukowa

Podstawowym nurtem działalności naukowej Katedry

Planowania Przestrzennego są badania dotyczące teorii i praktyki organizacji form zagospodarowania przestrzennego oraz kontroli procesów je kształtujących. Wśród nich wymienić należy:

– studia analityczne struktur osadniczych, poszukiwanie reguł ich powstawania i kształtowania się;

– badania związków między rozwojem cywilizacji a procesami kształtowania systemów osadniczych, przejścia fazowe w tych procesach;

– ocena warunków zaistnienia i stabilności równowagi w systemie osadniczym, rola, znaczenie i geneza prawidłowości w zjawiskach koncentracji w tym prawa Zipfa;

– badania zachowań przestrzennych ludności i jednostek gospodarczych;

– studia procesów demograficznych, migracji ludności i zjawisk społeczno-kulturowych o charakterze przestrzennym, w skali miejskiej i regionalnej, z uwzględnieniem przemian ekonomicznych i ochrony środowiska;

– metody komputerowego wspomaganie decyzji w planowaniu przestrzennym;

– metodologia sporządzania opracowań planistycznych;

– planowanie systemów transportowych;

– badanie opinii mieszkańców miast.

Działalność dydaktyczna

Katedra Planowania Przestrzennego prowadzi zajęcia dydaktyczne dla studentów:

– kierunku Gospodarka Przestrzenna:

– studiów I stopnia inżynierskich,

– studiów II stopnia magisterskich,

– kierunku Architektura i Urbanistyka.

Zajęcia wykładowe, seminaryjne, laboratoryjne i projektowe prowadzone przez zespół Katedry obejmują szeroki zakres zagadnień związanych z socjologicznymi, przyrodniczymi, ekonomicznymi oraz prawnymi aspekta-

mi gospodarowania przestrzenią. Rozważane są problemy planowania obszarów o skali regionalnej i krajowej oraz mniejszych jednostek osadniczych – miast i osiedli.

Obok problemów teorii i historii osadnictwa w ramach kursów dydaktycznych przedstawiane są podstawowe metody i narzędzia analizy zjawisk związanych z osadnictwem. Zajęcia projektowe oraz laboratoryjne sięgają

wielokrotnie do komputerowych technik analizy i projektowania (modelowania symulacyjne oraz narzędzia GIS).

Członkowie zespołu: T. Zipser, I. Mironowicz i K.R. Mazurski pełnili lub pełnią funkcje w AESOP (Association of European Schools of Planning), w której zrzeszony jest kierunek Gospodarka Przestrzenna naszego Wydziału.

Zakłady Wydziałowe

Zakład Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury

Kierownik Zakładu – dr hab. inż. arch. Wojciech Brzezowski, prof. PWr.

Członkowie zespołu:

prof. dr hab. inż. arch. Ewa Łużyniecka,
dr hab. inż. arch. Marzanna Jagiełło-Kołaczyk, prof. PWr,
dr hab. inż. arch. Krystyna Kirschke, prof. PWr,
dr inż. arch. Andrzej Legendziewicz,

dr inż. arch. Maciej Małachowicz,

dr inż. arch. Paweł Szkoda.

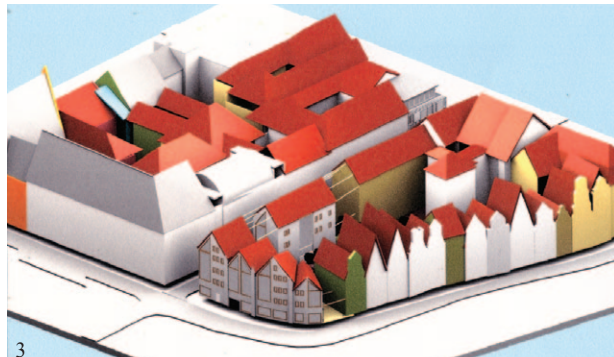
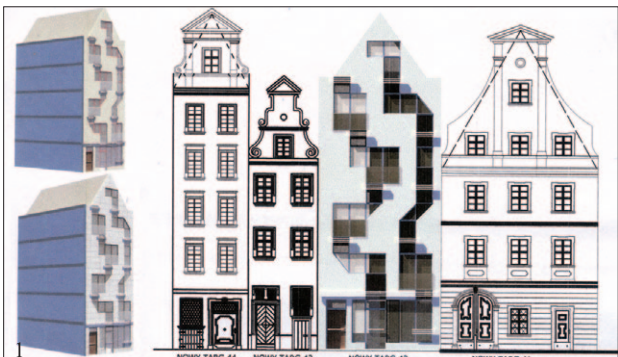
Mirosława Głos – sekretariat.

Zakład Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury został utworzony w 1992 r. z inicjatywy prof. Edmunda Małachowicza, który został jego pierwszym kierownikiem.

Skład Zakładu rekrutował się z pracowników Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki. Byli to: Barbara Stepniewska, Grażyna Balińska, Marzanna Jagiełło-Wenzel (obecnie Jagiełło-Kołaczyk), Krystyna Kirschke, Wojciech Brzezowski, Maciej Małachowicz, Czesław Lasota i Paweł Szkoda. Później dołączyli Ewa Łużyniecka (1993), Bogna Galantowicz (obecnie Ludwig), Aleksandra Lis (1997) i Andrzej Legendziewicz (2002).

Prócz głównej działalności Zakładu, określonego w jego nazwie, powstały zespoły zajmujące się projektowaniem założeń ogrodowych (Stepniewska, Lis) oraz ochroną krajobrazu kulturowego (Balińska, Ludwig).

Po odejściu prof. Edmunda Małachowicza na emeryturę w 1995 r. funkcję kierownika pełniła prof. Grażyna Balińska, która wraz z dr Bogną Ludwig odeszła z Zakładu w 2007 r.

Przykładowe projekty studenckie: 1 – rekonstrukcja kamienicy; 2–4 – rewaloryzacja zespołu urbanistycznego

W 2006 r. na emeryturę przeszedł dr Czesław Lasota oraz prof. Barbara Stępniewska, z Zakładu odeszła wówczas także dr Aleksandra Lis. Problematyką historii sztuki ogrodowej i rewaloryzacji założen zielonych zajmują się od tego czasu prof. Marzanna Jagiełło-Kołączyk i prof. Wojciech Brzezowski.

W latach 2004–2008 funkcję kierownika Zakładu pełniła prof. Ewa Łuzyniecka, a od 2008 r. jest nim prof. Wojciech Brzezowski.

Prócz zajęć dydaktycznych pracownicy Zakładu prowadzą intensywną działalność naukową, czego rezultatem są liczące się publikacje, projekty oraz uzyskiwane przez nich tytuły naukowe.

Zakład Konstrukcji i Budownictwa Ogólnego

Kierownik Zakładu – dr hab. inż. arch. Elżbieta Przesmycka, prof. PWr.

Członkowie zespołu:

dr inż. Waldemar Bober,
mgr inż. arch. Janusz Bułat,
dr inż. Andrzej Chądzyński,
mgr inż. arch. Edward Jan Koziołek,
mgr inż. arch. Andrzej Krupa,
dr inż. Barbara Misztal,
dr inż. Michał Pelczarski,
dr inż. arch. Marek Piróg,
dr inż. arch. Przemysław Stobiecki,
dr inż. Romuald Tarczewski,
Jadwiga Holcman – sekretariat.

Zakład Konstrukcji i Budownictwa Ogólnego Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej prowadzi szeroką działalność naukową i dydaktyczną. Pracownikami Zakładu są architekci i inżynierowie budownictwa ogólnego. Działalność Zakładu obejmuje zagadnienia dotyczące budownictwa, w tym konstrukcji budowlanych, współczesnych technologii budowlanych, współczesnych technologii wznoszenia obiektów budowlanych oraz fizykę budowli. W ramach zajęć dydaktycznych prowadzone są wykłady, seminaria, ćwiczenia i zajęcia projektowe dla studentów I i II stopnia na kierunku Architektura i Urbanistyka oraz Gospodarka Przestrzenna. Działalność naukowa pracowników Zakładu obejmuje wiele zagad-

nień związanych ze współczesnym kształtowaniem budowli, nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych, materiałowych w tym kształtowania kopuł prętowych i drewnianych, powłok i luków z elementów membranowych, a także zagadnienia dotyczące zrównoważonych technologii budowlanych w aspekcie rewitalizacji architektoniczno-urbanistycznych.

Przykładowe prace studenckie z archiwum Zakładu

Zakład Geometrii Wykreślnej i Perspektywy Malarskiej

Kierownik Zakładu – dr inż. arch. Teresa Romaszkie-wicz-Białas.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Tomasz Bogaczyk,
dr inż. arch. Piotr Furmanek,
dr inż. arch. Witold Szymański,
dr inż. arch. Tomasz Wąsowicz,
dr inż. arch. Przemysław Wojsznis,
mgr inż. arch. Paweł Karpa,
mgr inż. arch. Andrzej Korynek,
mgr inż. arch. Edyta Miśta.

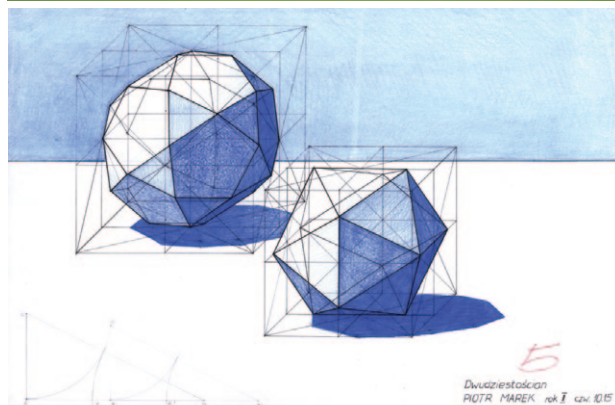
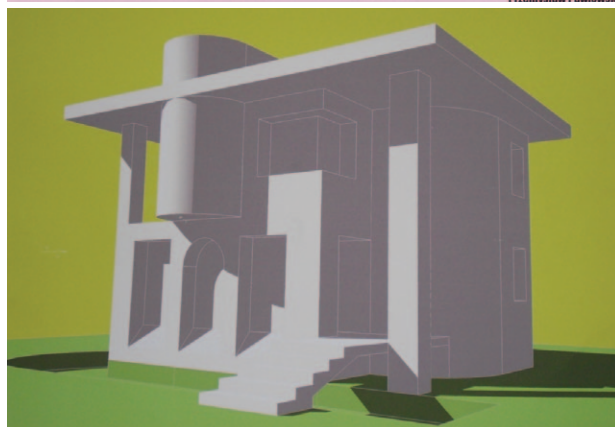
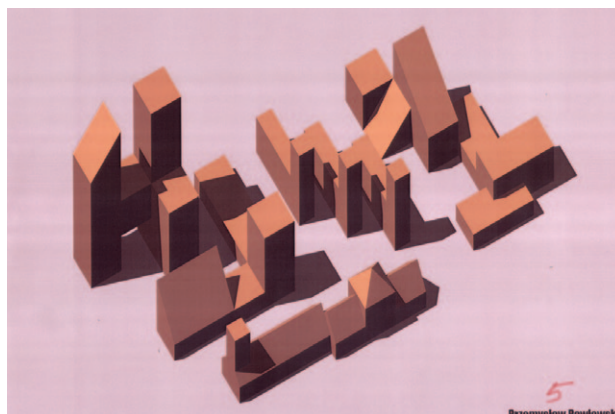
Działalność naukowa

Członkowie zespołu Zakładu Geometrii Wykreślnej i Perspektywy Malarskiej prowadzą liczne badania dotyczące zagadnień związanych z dydaktyką przedmiotu, zajmując się naukowo percepcją wzrokową. Do tematów będących w kręgu zainteresowań pracowników Zakładu należą również: geometria fraktalna, opracowywanie nowych konstrukcji geometrycznych, Simplex kompleksu, problem Alhazena, anamorfozy sferyczne. Kilku członków zespołu (sześć osób) zajmuje się również projektowaniem architektonicznym i projektowaniem zieleni we własnych pracowniach projektowych lub jako członkowie innych zespołów. Nadzorują też realizację swoich projektów.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Zakładu prowadzą zajęcia dla studentów Wydziału Architektury (studia dzienne i wieczorowe) na roku I z geometrii wykreślnej (wykłady i ćwiczenia) oraz

perspektywy malarskiej (ćwiczenia z wykładem wprowadzającym). Na I i II roku prowadzone są także zajęcia z komputerowych technik projektowania architektonicznego. Na III roku studiów przedmiotem realizowanym w trybie wybieralnym jest projektowanie parametryczne. W ósmym semestrze jest realizowany w trybie wybieralnym przedmiot dotyczący specjalnych konstrukcji geometrycznych przydatnych w projektowaniu architektonicznym. Członkowie zespołu prowadzą także zajęcia dydaktyczne (wykłady i ćwiczenia) z geometrii wykreślnej na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego (studia dzienne i zaoczne) oraz w filiach Politechniki Wrocławskiej w Legnicy, Jeleniej Górze i Wałbrzychu. Pracownicy zespołu prowadzą także zajęcia w Studium Kształcenia Podstawowego PW. Liczba realizowanych godzin to 3150 rocznie.

Przykładowe prace studenckie z archiwum Zakładu

Zakład Kształtowania Środowiska

Kierownik Zakładu – dr hab. inż. arch. Alina Drapella-Hermansdorfer.

Członkowie zespołu:

- dr inż. arch. Krzysztof Cebrat,
- dr inż. arch. Barbara Jurkowska-Kucharska,
- dr inż. arch. Artur Kwaśniewski,
- dr inż. arch. Oleg Mycak,
- dr inż. arch. Paweł Ogielski,
- dr inż. arch. Maciej Stojak,
- dr inż. arch. Jacek Wiszniowski,
- dr inż. arch. Bogusław Wojtyszyn.

Działalność naukowa

Zakład Kształtowania Środowiska wywodzi się z Zakładu Struktur Usługowych Osadnictwa, założonego w 1971 roku przez prof. dr. hab. inż. arch. Mirona Sikorskiego. Początkowo dominowała w nim „szkoła” prof. Władysława Czernego, rozwijana przez jego wychowanków z Katedry Urbanistyki: dr. inż. arch. Gerarda Alexewicza i dr. inż. arch. Krystynę Gessler-Wiejak. Pod koniec lat 70. zespół zaczął się jednak wiązać coraz silniej z nurtem proekologicznym nie tylko w planowaniu przestrzennym, ale i w architekturze. W miarę upływu czasu na tym tle coraz silniej zaznaczała się problematyka kształtowania terenów zielonych. Jednym z pierwszych kroków na tej drodze było utworzenie Podyplomowego Studium Architektury Krajobrazu (1993), a następnie (2000) rozpoczęcie cyklu corocznych zagranicznych seminariów wyjazdowych, związanych z profilem Zakładu. Badania największych ekoinwestycji europejskich na terenach Austrii, Danii, Francji, Holandii, Niemiec, Norwegii, Szwecji, Wielkiej Brytanii oraz Włoch znalazły odzwierciedlenie w licznych publikacjach, opracowaniach studialnych, wystąpieniach na konferencjach, a także w pracy dydaktycznej zespołu, kierowanego od 1966 roku przez Alinę Drapellę-Hermansdorfer. W roku 2010 pracownicy Zakładu zgłosili i przygoto-

wali programy dwóch specjalności w zakresie: architektury progresywnej (na kierunku Architektura i Urbanistyka) oraz urbanistyki krajobrazowej (na kierunku Gospodarka Przestrzenna), gdzie będą prowadzone zintegrowane projekty w duchu zrównoważonego rozwoju (ekoosiedla, ekomiasta, ekoregiony) z nastawieniem na współpracę z gospodarką i wymianę międzynarodową.

Działalność dydaktyczna

Zajęcia dydaktyczne oraz prowadzone w Zakładzie prace dyplomowe mają na celu przygotowanie do zintegrowanego projektowania w skali architektonicznej i planistycznej – z uwzględnieniem tradycji miejsca oraz innych aspektów krajobrazowych. Punktem wyjścia do prac projektowych jest teoria zrównoważonego rozwoju, poparta krytyczną analizą warunków wyjściowych dla danego przedsięwzięcia. Wprowadzane są też takie narzędzia kontrolne, jak:

- zrównoważone systemy ocen,
- wskaźniki kompensacji przyrodniczej,
- ekologiczny odcisk stopy.

Szczególne znaczenie przypisuje się zrozumieniu roli ekologicznego odcisku stopy i projektom w duchu eko-tech i ekomiasto. W miarę możliwości tematy projektowe wiążą się z potrzebami miasta i regionu.

Wykłady i ćwiczenia – na kierunku Architektura i Urbanistyka:

- teoria kompozycji przestrzeni,
- architektura ekologiczna,
- architektura krajobrazu,
- studium projektowe Architektura krajobrazu – na kierunku Gospodarka Przestrzenna:
- wstęp do kształtowania przestrzeni,
- zrównoważony rozwój miast i stref podmiejskich,
- ekofizjografia,
- architektura i ekologia krajobrazu,
- kształtowanie i ochrona środowiska.

Przykładowa praca studencka z archiwum Zakładu

Zakład Rysunku, Malarstwa i Rzeźby

Kierownik Zakładu – dr hab. inż. arch. Leszek Maluga, prof. PWr.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Maciej Balasiński,
 dr inż. arch. Małgorzata Bąkowska,
 dr hab. sztuk plastycznych Ryszard Gluza,
 dr inż. arch. Ewa Górską,
 dr hab. sztuk plastycznych Waldemar Graczyk,
 mgr sztuk plastycznych Karolina Jaklewicz,
 mgr inż. arch. Paweł Jaszczuk,
 dr inż. arch. Beata Juchniewicz,
 dr inż. arch. Jolanta Karek,
 dr sztuk plastycznych Dorota Łuczewska,
 dr inż. arch. Iwona Magdziarska,
 mgr inż. arch. Barbara Siomkajło,
 dr hab. sztuk plastycznych Krzysztof Skwara,
 mgr inż. arch. Jacek Walczak,
 mgr sztuk plastycznych Wojciech Winiszewski,
 Józef Borski – sekretariat.

Działalność naukowa

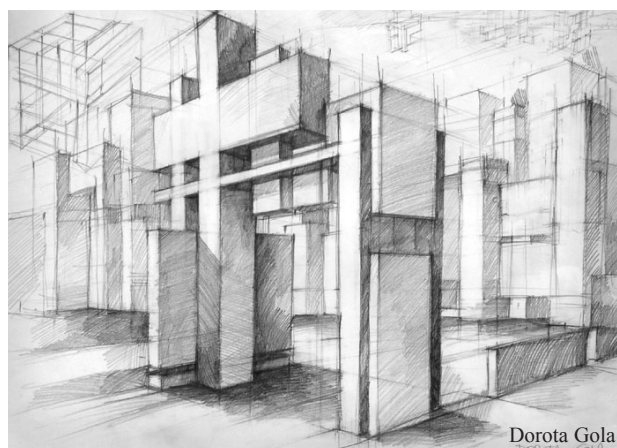
W działalności zawodowej pracowników Zakładu dominuje twórczość plastyczna. Większość osób rozwija własne obszary twórczości artystycznej – od klasycznego rysunku i malarstwa, przez rzeźbę, fotografię po grafikę komputerową. Niektórzy pracownicy zajmują się również twórczością projektową (projektowanie architektoniczne, projektowanie wnętrz, architektura krajobrazu, witraż). Wszystkie doświadczenia twórcze znajdują w naturalny sposób przeniesienie na proces dydaktyczny. Jednym z podstawowych wątków tematycznych jest przestrzeń – architektoniczna, miejska, pejzaż bądź przestrzeń abstrakcyjna. Efekt poszukiwań twórczych zapisywany jest w płaszczyźnie obrazów (np. rysunków, prac malarskich) bądź w rzeczywistej przestrzeni form trójwymiarowych. Okazją do konfrontacji różnych poszukiwań twórczych są coroczne wspólne wystawy Zakładu – ostatnia odbyła się pod hasłem „Labirynt – pomiędzy architekturą a sztuką” (Muzeum Architektury we Wrocławiu, 2009).

W Zakładzie rozwijane są również badania naukowe – przede wszystkim badania interdyscyplinarne na styku historii i teorii architektury, psychologii, estetyki. Tematami prac badawczych są m.in. różnorodne związki

architektury ze sztuką, np. obecność obrazów architektury i pejzażu miasta w sztukach plastycznych i w literaturze, czy też obecność obiektów plastycznych w przestrzeni architektonicznej i miejskiej (rzeźba, murale). Badana jest także rola warsztatu plastycznego w procesie projektowania, a więc znaczenie rysunku architektonicznego jako narzędzia w pracy koncepcyjnej i środka ekspresji, czy też wpływ nowych technik informatycznych na kształt plastyczny dokumentacji projektowej.

Działalność dydaktyczna

Zakład prowadzi zajęcia z zakresu rysunku odręcznego, malarstwa i rzeźby w powiązaniu z problematyką

Przykładowe prace studenckie z archiwum Zakładu

kompozycji przestrzennej oraz projektowania architektoniczno-urbanistycznego. W ramach dwuletniego zintegrowanego bloku dydaktycznego dla kierunku Architektura i Urbanistyka rozwijane są podstawowe umiejętności rysunkowego dokumentowania przestrzeni, operowania różnorodnymi technikami plastycznymi, modelowania przestrzeni i rozumienia barwy. Duży nacisk kładzie się na rozwijanie wyobraźni przestrzennej, umiejętności kompozycyjnych oraz wrażliwości plastycznej. Studenci III roku mogą natomiast indywidualnie rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności w ramach bloku kursów wybieralnych. W ramach szerokiej oferty przedmiotów plastycznych studentom są oferowane na zaawansowanym poziomie zajęcia dotyczące problemów warsztatowych (np. akwarela, studium aktu, teoria barw) bądź związków sztuk plastycznych z zawodem architekta (np. „Kolor w architekturze” czy

„Techniki wizualne w rysunku architektonicznym”). Do nauczania wprowadzane są również techniki grafiki komputerowej oraz fotografia w połączeniu z techniką cyfrową. Kulminacją całego cyklu kształcenia jest kurs „Plastyczne wspomaganie projektowania” – indywidualnie realizowane zadania kompozycyjno-plastyczne w oparciu o projekty architektoniczne lub urbanistyczne wcześniej wykonane w ramach przedmiotów projektowych.

Zakład prowadzi również kursy rysunku odręcznego, kompozycji przestrzennej oraz podstaw projektowania dla kierunku Gospodarka Przestrzenna.

Pracownicy Zakładu realizują ponadto zajęcia na kursie przygotowawczym z rysunku odręcznego dla kandydatów na studia, uczestniczą w egzaminach wstępnych, opiekują się studenckimi kołami naukowo-twórczymi, organizują plenery rysunkowe i malarskie.

Zakład Urbanistyki

Kierownik zakładu – dr hab. inż. arch. Robert Masztalski
prof. PWr.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Henryk Andrzejewski,
dr inż. Krzysztof Balcerek,
dr inż. arch. Magdalena Belof,
dr inż. arch. Dariusz Dziubiński,
dr inż. arch. Maciej Hawrylak,
dr inż. arch. Aldona Kożan,
dr inż. arch. Anna Lower,
dr inż. arch. Andrzej Poniewierka,
dr inż. arch. Grzegorz Wasyluk,
mgr inż. arch. Stanisław Dendewicz.

Doktoranci:

mgr inż. Anna Andrzejewska,
mgr inż. Piotr Kania,
mgr inż. Marta Kukuła,
mgr inż. Monika Łuczak,
mgr inż. arch. Marcin Michalski,
mgr inż. Iwona Olanin,
mgr inż. Olga Pastucha,
MSc, BSc architect Ahmed Saeid,
mgr inż. arch. Agnieszka Szumilas,
mgr inż. Aleksandra Zielińska.

Działalność naukowa

W Zakładzie prowadzi się badania naukowe zarówno w zakresie architektury i urbanistyki, jak i gospodarki przestrzennej. Realizowane prace badawcze są związane z szeroko rozumianą problematyką struktur przestrzennych miast i wsi. Pracownicy aktywnie uczestniczą w działalności naukowej w zakresie wszystkich trzech wyżej wymienionych dziedzin, czyli architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego.

Szczegółowy wykaz specjalności, które znajdują się w kręgu zainteresowań pracowników Zakładu: teoria i praktyka urbanistyki, strategie urbanistyczne, przestrzeń miejska, struktury przestrzenne małych miast, planowanie zespołów zabudowy mieszkaniowej, rewitalizacja miast, regeneracja obszarów miasta, teoria

Przykładowe prace studenckie z archiwum Zakładu

i praktyka planowania przestrzennego, podstawy prawne w architekturze i planowaniu przestrzennym, rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, akustyka środowiskowa, warunki solarne, biourbanistyka, inicjatywy europejskie w zakresie gospodarki przestrzennej i urbanistyki, planowanie regionalne.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Zakładu prowadzą zajęcia projektowe i wykłady na kierunkach: Architektura i Urbanistyka oraz Gospodarka Przestrzenna. Na kierunku Architektura i Urbanistyka, na II i III roku z zakresu urbanistyki, odbywają się następujące kursy: projektowanie urbanistyczne, plan zagospodarowania terenu, planowanie zespołu mieszkaniowego, prawo budowlane i inżynieria miejska.

Na początku lat 90. XX w. pracownicy Zakładu aktywnie uczestniczyli w powstaniu najpierw specjalności Planowanie Przestrzenne, a następnie kierunku Gospodarka Przestrzenna. Od początku prowadzą na nim znaczącą liczbę zajęć dydaktycznych. Są to zajęcia projektowe i wykłady na I, III, IV i V roku na następujących kursach: organizacja planowania przestrzennego, podstawy planów miejscowych, przestrzenie publiczne małych miast, planowanie terenów śródmiejskich, rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, planowanie gminy, prawo w gospodarce przestrzennej i planowanie infrastruktury technicznej. Pracownicy opiekują się także pracami dyplomowymi.

Na Studium Doktoranckim Politechniki Wrocławskiej kierownik Zakładu prowadzi kurs urbanistyka przestrzeni publicznych.

Zakład Architektury Użyteczności Publicznej

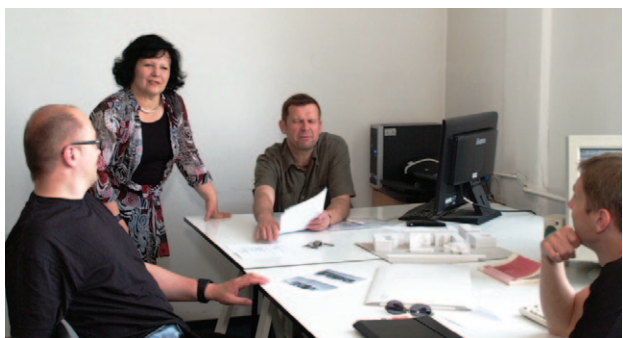
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. inż. arch. Elżbieta Trocka-Leszczyńska.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Paweł Amałowicz,
dr inż. arch. Jerzy Gomółka,
dr inż. arch. Joanna Jabłońska,
dr inż. arch. Marek Lamber,
dr inż. arch. Zenon Marciniak,
dr inż. arch. Tomasz Myczkowski,
dr inż. arch. Roman Rutkowski,
dr inż. arch. Marek Skorupski,
dr inż. arch. Andrzej Sobolewski.

Pracownicy emerytowani uczestniczący w zajęciach Zakładu:

dr inż. arch. Janusz Frydecki,
dr inż. arch. Ilona Tarczyńska,
dr hab. inż. arch. Waldemar Wawrzyniak, prof. PWr.

Ustalanie planów działań, od lewej: dr Roman Rutkowski, prof. Elżbieta Trocka-Leszczyńska, dr Andrzej Sobolewski, dr Paweł Amałowicz

Doktoranci realizujący prace doktorskie w Zakładzie:

Architekci: Maciej Czemplik, Wojciech Draczyński, Magda Figas, Marcin Fiutak, Agnieszka Hepner, Zofia Ilczyszyn, Elżbieta Komarzyńska, Patrycja Kowalczyk, Maciej Kowaluk, Wojciech Krutak, Anna Lewicka, Natalia Łaban, Katarzyna Ławicka, Marek Natusiewicz, Anna Pelczarska, Wojciech Robak, Agnieszka Rutecka, Mikołaj Smoleński, Waław Szarejko, Łukasz Wojciechowski, Tomasz Zalewski.

Historia Zakładu

Zakład Architektury Użyteczności Publicznej należy do jednej z 5 jednostek założycielskich Wydziału Architektury, wśród których znajdowała się Katedra Projektowania Architektonicznego założona przez prof. Aleksandra Kapuścińskiego (zm. w 1946 r.), czasowo kierowana przez adiunkta Jerzego Hawrota i od 1947 r. przez prof. Zbigniewa Kupca. W tamtym okresie pracownikami Zakładu byli; Jerzy Hawrot, Kazimierz Ciechanowski, Zbigniew Wardzała i studenci Stanisław Kolendo, Władysław Rybaczuk i Henryk Lewulis. W latach 50. XX w., w wyniku połączenia katedr projektowania architektonicznego (I, II i III), powstała Katedra Projektowania Architektury Mieszkaniowo-Usługowej, kierowana przez prof. T. Brzozę, z której w latach 60. wydzieliła się Katedra Projektowania Budynków Społeczno-Usługowych kierowana przez prof. Andrzeja Frydeckiego. W zespole Katedry występowali w tamtym czasie również: dr Stefan Müller i doc. Tadeusz Izbicki. Po restrukturyzacji Wydziału w 1968 r. istniejące katedry połączone w 2 instytuty. W obrębie Instytutu Architektury i Urbanistyki, w 1968 r., Katedra Projektowania Budynków Społeczno-Usługowych podzieliła się na mniejsze jednostki: Zespół Dydaktyczny Architektury Użyteczności Publicznej (prof. Julian Duchowicz, prof. Zygmunt Majerski do 1969 r.), Zespół Dydaktyczny Architektury Usługowej (prof. A. Frydecki), Zespół Dydaktyczny Projektowania Wnętrz (doc. R. Jędrak).

W kolejnych latach Zespół Dydaktyczny przekształcił się w Zakład Architektury Użyteczności Publicznej i pozostawał w strukturze organizacyjnej Instytutu

Architektury i Urbanistyki, kierowany kolejno przez: prof. Juliana Duchowicza, prof. Andrzeja Grudzińskiego, następnie przez prof. Waldemara Wawrzyniaka (do 2009 r.). Pracownikami Zakładu w tamtym czasie byli: Andrzej Grudziński, Jan Tarczyński, Elżbieta Trocka-Leszczyńska, Waldemar Wawrzyniak, Marek Skorupski, Andrzej Sobolewski, Tomasz Myczkowski, Paweł Amałowicz.

W 2009 r. Zakład wydzielił się z Instytutu Architektury i Urbanistyki i połączył z Zakładem Podstaw Projektowania – podobnie jak miało to miejsce w okresie powojennym – tworząc Wydziałowy Zakład Projektowania Architektury Użyteczności Publicznej (W1/Z10), kierowany obecnie przez prof. dr hab. Elżbietę Trocką Leszczyńską.

Dydaktyka i badania naukowe

W Zakładzie występują dwa zespoły dydaktyczne, związane z nauczaniem projektowania wstępnego i projektowania architektury użyteczności publicznej. Dydaktyka realizowana w Zakładzie wiąże się z teorią architektury, kompozycją architektoniczną i projektowaniem różnego typu obiektów, w związku z realizacją kursów: projektowania wstępnego i projektowania architektury użyteczności publicznej (obiektów: widowiskowych, wystawienniczych, sportowo-rekreacyjnych, jak też biurowych, handlowo-gastronomicznych, hotelowych czy sakralnych) dla specjalności: Architektura, Urbanistyka i Ochrona zabytków. W ramach kursów, obok właściwie kształtowanych elementów funkcjonalno-przestrzennych, istotne jest poszukiwanie związków nowo projektowanych obiektów lub wielofunkcyjnych zespołów z kontekstem miejsca i właściwym ich wpisaniem w istniejącą strukturę miejsca.

Badania naukowe pracowników koncentrują się zarówno na teorii architektury (badaniu nurtów występujących we współczesnym projektowaniu), jak też na analizowaniu trendów i nurtów pojawiających się w różnych okresach w architekturze użyteczności publicznej. Tematyka ta zawarta jest zarówno w pracach doktorskich, jak i grantach badawczych (Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego), także w ramach badań statutowych i własnych.

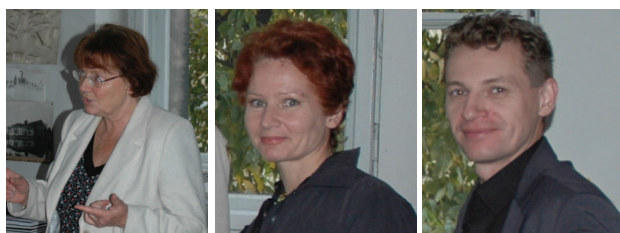
Pracownicy Zakładu uczestniczą w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, w trakcie których publikują i wygłaszają referaty, są członkami krajowych i międzynarodowych organizacji naukowych (PAN, ICOMOS, IAHS, EAAE) oraz zawodowych (SARP, PZITB, Izby Zawodowe).

Zainteresowania zawodowo-twórcze pracowników Zakładu związane są nie tylko z architekturą użyteczności publicznej, ale i z plastyką, architekturą regionalną, małą architekturą i projektowaniem wnętrz. Ważną częścią działalności zawodowo-twórczej jest projektowanie i realizacja obiektów użyteczności publicznej, m.in.: bibliotek, sal widowiskowych (A. Grudziński, J. Tarczyński, P. Amałowicz, M. Lamber, J. Frydecki, Z. Marciniak, E. Trocka), parkingów wielopoziomowych, wielofunkcyjnych centrów miejskich (biurowych, hotelowych, gastronomicznych – M. Skorupski, M. Lamber), zabudowy sakralnej (W. Wawrzyniak, J. Gomółka), jak też zabudowy mieszkaniowej (P. Amałowicz, J. Gomółka, M. Lamber, R. Rutkowski, Z. Marciniak, T. Myczkowski, M. Skorupski, A. Sobolewski), kształtowanie przestrzeni publicznych, posadzek rynków, placów i detalu architektonicznego (T. Myczkowski). Częścią działalności twórczej jest udział w licznych konkursach architektoniczno-urbanistycznych i uzyskanie na nich nagrody.

Ważną rolę w zespole naukowo-dydaktycznym Zakładu ma kilkunastoosobowa grupa doktorantów, aktywnie uczestnicząca w zajęciach dydaktycznych i podejmująca tematy badawcze z zakresu projektowania architektonicznego, publikowane na konferencjach i w czasopiśmie (teoria architektury, projektowanie przestrzeni publicznych, sale widowiskowe i koncertowe, szkoły wyższe, biblioteki, budynki biurowe, hotelowe, sakralne, handlowe itp.).

Jednym z nurtów badawczych – realizowanym w ramach International Council for Building Research and Science (CIB), jak też ICOMOS – są remonty i modernizacje zarówno zabytkowych obiektów, jak i budynków wzniesionych po 1945 roku, a także zagadnienia architektury regionalnej (E. Trocka-Leszczyńska).

Zespół Dydaktyczny Konserwacji i Rewaloryzacji Krajobrazu Kulturowego

Kierownik Zespołu – prof. dr hab. inż. arch. Grażyna Balińska.

Członkowie zespołu:

dr inż. arch. Bogna Ludwig,

dr inż. arch. Sebastian Wróblewski.

Doktoranci:

mgr inż. arch. Agnieszka Lisowska,

mgr inż. arch. Marek Konopka,

mgr inż. arch. Maria Musialska,

mgr inż. Paweł Pach,

mgr inż. Magdalena Godlewska.

Działalność naukowa

Zespół zajmuje się problematyką ochrony krajobrazu kulturowego oraz zagadnieniami z zakresu historii architektury i urbanistyki, a także ochrony zabytków architektury i zabytków techniki. Badania obejmują obiekty sakralne, zabudowę mieszkalną – osiedla robotnicze i zespoły willowe, przekształcenia przestrzeni małych miast, zespoły kolejowe, zespoły zabytkowych urządzeń wodnych, obiekty i zespoły przemysłowe, budynki szkolne, urbanistykę średniowieczną, zespoły urbanistyczne doby baroku, przekształcenia krajobrazu kulturowego w XIX i XX w.

W ramach grantów ministerialnych powstały ostatnio dwie książki – aktualnie w przygotowaniu do druku. Współpracujący z Zespołem doktoranci realizują swoje dysertacje. Pracownicy Zespołu mają wśród swych osiągnięć ukończoną rozprawę habilitacyjną i habilitację w toku. Wykonywane są raporty wewnętrzne, recenzje prac naukowych, w tym doktorskich, habilitacyjnych i recenzje wydawnicze.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy przygotowują zajęcia z ochrony krajobrazu, ochrony zabytków, historii architektury i sztuki oraz z historii malarstwa. Są to wykłady, seminaria, ćwiczenia projektowe. Prowadzą także prace dyplomowe na kierunkach Architektura i Urbanistyka oraz Gospodarka Przestrzenna – odpowiadające profilowi naukowemu Zespołu.

Wydziałowe Laboratorium Komputerowe

mgr inż. Zofia Kardach – p.o. kierownika,
mgr inż. Paweł Burzyński – administrator sieci wydziałowej,
mgr inż. Marcin Kutrzyński – informatyk,
mgr inż. Halina Sroka – laborantka,
Zofia Bujak – laborantka.

Działalność naukowo-badawcza

Prace prowadzone w laboratorium dotyczą:

- metodyki projektowania architektonicznego w środowisku programów Autocad, Archicad, Microstation czy programów takich firm, jak: Adobe, Graphisoft z wykorzystaniem urządzeń peryferyjnych,
- wizualizacji komputerowych w architekturze,
- grafiki komputerowej w projektowaniu,
- komputerowego przetwarzania obrazów i zdjęć fotograficznych oraz renderingów,
- opracowania wyspecjalizowanych programów wspomagających planowanie przestrzenne,
- systemów informacji geograficznej (GIS),
- tworzenia i administrowania bazą danych i siecią Internet,
- archiwizowania programów i zbiorów,
- organizowania kursów komputerowych na potrzeby studium podyplomowego.

Działalność dydaktyczna

Pierwsze laboratorium powstało z inicjatywy prof. dr. hab. inż. arch. T. Zipsera w roku 1989. Tworzył je

dr J. Sławski. Na wyposażeniu laboratorium było 10 komputerów AT (DOS) z dyskami twardymi ok. 100 MB i kolorowymi monitorami. Pierwszymi zajęciami na tym sprzęcie były zajęcia z podstaw informatyki prowadzone przez dr. J. Sławskiego i dr. J. Brzuchowską oraz kurs AutoCAD-a (wtedy był to AutoCAD 9) prowadzony przez dr. J. Brzuchowską, dr. E. Chądzyńską, dr. E. Litwińską i dr. J. Sławskiego.

Od tego czasu, oprócz unowocześniania laboratorium pod względem technicznym, dbano również o podniesienie poziomu dydaktyki, starając się o edukację młodzieży na coraz to nowszych wersjach oprogramowania (CAD, Adobe, Bentley czy Graphisoft).

Wprowadzono warsztaty architektoniczne z udziałem dydaktyków, studentów z kraju i z zagranicy. Zaczęto też prowadzić kursy komputerowe na potrzeby studium podyplomowego.

Te wszystkie prace nie byłyby możliwe, gdyby nie patronat pani Dziekan prof. dr. hab. inż. arch. E. Trockiej-Leszczyńskiej, która z wielkim zaangażowaniem czuwała, aby nowoczesną technikę wykorzystać do dydaktyki.

Obecnie laboratorium składa się z 43 komputerów (z systemem operacyjnym Windows XP), na których zainstalowano takie oprogramowanie, jak: AutoCAD 2010, ArchiCAD 13, Microstation 8vi, Photoshop CS3, Flash CS4, Corel Draw X4, Dreamweaver, Revit Architecture 2010, 3dsMax 2010, ArcView, ArcGis. Wszystkie komputery podłączone są do sieci internetowej, a zajęcia w salach laboratoryjnych prowadzone są multimedialnie. Do dyspozycji wykładowców są wideoprojektory, skanery, drukarki kolorowe i plotery.

Zajęcia z projektowania